Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A TREATISE

ON

THE SMALL POX.

BY

W. C. MACLEAN, ESQ., M. D.,
RESIDENCY SURGEON, HYDERABAD.

1849.

MODIFIED AND ADAPTED FOR THE NATIVES OF INDIA, AND TRANSLATED FROM HINDOOSTANEE INTO ENGLISH AND TELOOGOO.

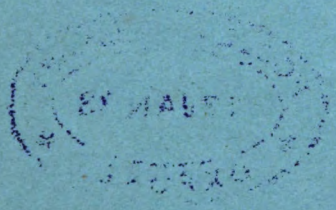
BY

J. SHORTT, ESQ., M. D.,
MEMBER AND LICENTIATE OF MIDWIFERY OF THE ROYAL COLLEGE OF SURGEONS, LONDON;
ASSISTANT SURGEON, MADRAS ARMY.

NOTE—PARAS 43 AND 44, ARE BY THE TRANSLATOR.

MADRAS:
PRINTED BY H. SMITH, AT THE FORT ST. GEORGE GAZETTE PRESS.
1858.

Digitized by Google

Digitized by Google

A TREATISE

ON

THE SMALL POX.

BY

W. C. MACLEAN, ESQ., M. D.,
RESIDENCY SURGEON, HYDERABAD.

1849.

MODIFIED AND ADAPTED FOR THE NATIVES OF INDIA, AND TRANSLATED FROM HINDOOSTANEE INTO ENGLISH AND TELOOGOO.

BY

J. SHORTT, ESQ., M. D.,
MEMBER AND LICENTIATE OF MIDWIFERY OF THE ROYAL COLLEGE OF SURGEONS, LONDON
ASSISTANT SURGEON, MADRAS ARMY.

NOTE—PARAS 43 AND 44, ARE BY THE TRANSLATOR.

BODLEIAN LIBRARY
17JAN 33
OXFORD.

MADRAS:
PRINTED BY H. SMITH, AT THE FORT ST. GEORGE GAZETTE PRESS.
1858.

151. g. 73

Digitized by Google

Digitized by Google

౧౮౯౯ సంవత్సరములో

హైద్రాబాదు

రెసిడెన్సీ సర్జన్‌గానుండిన డబ్లియూ. సీ. మక్లీడ్ యెస్క్వయరు, యం. డీ.

ధారగారివలన

స్ఫోటకపు వ్యాధినిగురించిరచియింపబడిన

చరిత్రమును

ఇండియాదేశపుజనులకు బోధపడుటకుతగురీతిగా ప్రత్నవచికిత్సకు
అధికారమునుపొందియుండెడి

రణచికిత్సకులరాజపాఠశాలకు అధ్యక్షులున్ను, చన్నపట్టణపుసైన్యమునకు సహాయ
రణచికిత్సకులున్నైన

జె. హార్టయెస్క్వయరు, యం. డీ.
ధారవారివలన

హిందుస్థానీభాషలోనుంచి ఇంగిలీషు ఆంధ్రభాషలలో భాషాంతరముచేయబడి

ప్రకురముచేయబడినది.

ఈగ్రంథములోని-౪౩-౪౪-కలములు భాషాంతరముచేసినవారివలన వ్రాయబడినవి.

౧౮౫౯ సం॥

SMALL POX.

1. The great prevalence of the disease small pox in all the country of India, and the loss of life in every country, to the young and old of every age and nation, from this destructive disease, makes me anxious to write and proclaim to all, a short narrative of the past history, symptoms, and progress of the disease.

2. My desire is that the above named disease, should be moderated, or be removed from this country if possible.

3. This is a wonderful disease, I shall now describe its symptoms. As a rule it is communicable from one person to another, and attacks a person but once in his life. It sets in with fever, and at a certain time, small burning pimples make their appearance, and these frequently spread over the whole body.

4. These pimples have remarkable peculiarities. Small pox, measles, and plague, these three diseases have an affinity, more or less, to each other.

5. These diseases are capable of propagation from one to another. To take the disease, it is not necessary a healthy individual should touch the person attacked with small pox, or the matter, filth, &c., because it is sufficient to touch the clothes or breathe the air.

6. It is impossible to explain how small pox originated, but it is sufficient to know, that this disease is propagated with certainty from one to another; there is no other cause besides this.

7. Small pox is such a disease that no other can arrest it, the appearance and symptoms of this disease are so fearful that man always dreads it. The Physicians of every country have fully observed its

Digitized by Google

---

౧. ఈస్ఫోటకమును వ్యాధి ఇండియాదేశములోఅంతటా ప్రబలముగా వ్యాపించియుండుటయను అంటువలన సమస్తజాతులలో ఆబాలవృద్ధులకు కలుగు ప్రాణహింసయనుబట్టి ఆవ్యాధియొక్క పూర్వపువృత్తాంతమును లక్షణములను క్రమక్రమవృద్ధియును సంగ్రహముగా వ్రాసి సమస్తజనులకు ప్రసిద్ధముగా తెలియచేయనపేక్షగలవాడనైయున్నాను.

౨. పైనజెప్పినవ్యాధిని సాధ్యమైనపక్షమందు నీదేశములోలేకుండునటులనైనా లేక కొరతపడునటులనైనా చేయవలయునన్న కోరికగలవాడనైయున్నాడను.

3. ఈవ్యాధి అత్యాశ్చర్యకరమైనదిగానున్నది - దానిలక్షణముల నేనిప్పుడు వివరించెద - ఈవ్యాధి అంటువ్యాధియనియను ఒకమనుష్యునియొక్క యావజ్జీవదశలో నెకపర్యాయమునకన్నా యెక్కువగా తగులుటలేదనియను సామాన్యవిధిగా గ్రహించవలసినది - ఈవ్యాధి జ్వరముతోటి ప్రారంభమై ఒకనియతకాలమునకు మంటలతోగూడిన చిన్నబొబ్బలతో బహుతరముగ దేహమాద్యంతము వ్యాపించుచున్నది.

౪. ఈబొబ్బలలో లెక్కించతగ్గభేదములుగలవు - అవియేమనగా - స్మాల్ పాక్సనే పోలేరమ్మ - లేక - పెద్దమ్మ - మీజెల్సుఅనే ఆటలమ్మ - ప్లేగ్ అనే సోకమ్మ - యీమూడువిధములయినవ్యాధులు నెకటికొకటి కొంత యించుమించుగా సమస్వభావముగలవిగానున్నవి.

౫. ఈవ్యాధులు ఒకనివద్దనుంచి మఱియొకనికి పెంచతగినవిగానున్నవి - ఈవ్యాధి అంటడమునకు ఆరోగ్యముగలమనిషినిగాని స్ఫోటకముగలమనిషినిగాని స్ఫోటకపురసులుమొదలైనవాటినిగాని తాకవలసినజరూరులేదు - ఇకనేమంటే స్ఫోటకముగలవానియొక్కగుడ్డలను తాకుటయేగాని లేక గాలిని ఆఘ్రాణించుటయేగాని చాలినదిగానున్నది.

౬. ఈస్ఫోటకము ఏలాగున ఆదిన ఉత్పత్తియైనదో దాన్నితెలియచేయ నశక్యముగానున్నది - అయినను ఈవ్యాధిని ఒకరివద్దనుంచి మఱియొకరికి నిశ్చయముగా పెంచుతున్నారని తెలుసుకొనుటయె చాలినదిగానున్నది - ఇదిగాక వేరొకకారణమున్నది - స్మాల్ పాక్సనే పోలేరమ్మవ్యాధిని మరి ఇతరవ్యాధులు నిలువనేరవు.

౭. ఈవ్యాధియొక్క స్వరూపములున్ను లక్షణములున్ను సార్వదామనుష్యునికి దిగులుపుట్టించునంత భయంకరములుగానున్నవి - ప్రతిదేశమునందుండే చికి

Digitized by Google

symptoms, for, when it is severe, the whole body is covered with small pimples.

8. Query—If the matter of that pimple be taken on the point of a lancet, and applied to the skin of a person who never had intercourse with such a patient, what will happen?

9. Answer—For a short time nothing can be seen outwardly, after that fever comes on, and numerous small pimples make their appearance; these gradually ripen into pustules similar to the pustule from which the matter was originally taken.

10. When a person in health remains in the house of one suffering from small pox for a certain time, and inhales the bad air that issues from his body, he will also be attacked in the same way.

11. In this place there are four things deserving observation.

1st. The reception of the poison of this disease into the system.

2nd. For a short time weariness of the body is produced.

3rd. The disease breaks out with the nature and symptoms similar to the first patient.

4th. Above all, the very great increase of the poisonous matter is wonderful.

12. From the birth of Christ up to 800 years, this disease was not known in Europe, because the ancient Physicians of Greece and Rome have well observed and explained diseases, but they have written nothing about small pox.

13. It is certain that this disease prevailed in China and Hindoostan for a long time, a thousand years before the birth of Christ, so that up to the present time it is upwards of 2800 years.

Digitized by Google

త్వకులు దీనిలక్షణములను పూర్ణముగా కనిపెట్టియున్నారు - ఈవ్యాధి బలిష్ఠమయిన వ్వడు దేహమూద్యంతమున్ను చిన్నచిన్నబొబ్బలతో నిండిపోతున్నది.

౯ - ప్రశ్న. ఆబొబ్బయొక్కరసిని కత్తియొనసంటించుకొని యావ్యాధికలిగినమనిషితో సంబంధములేని మరియొకమనిషియొక్క చర్మమునకు తాకించిన అందువలనసోకునా?

౯ - జవాబు. కొద్దికాలమువరకు వెలపల యేమిన్ని కనుపడదు ఆవల జ్వరముకనుపించి చమటకాయలవలె ఒడలంతా పేలుతున్నది - అవి క్రమక్రమముగాపండి పూర్వము యేబొబ్బలోనుండి రసియెత్తబడినదో ఆబొబ్బవంటిబొబ్బలుగానపుచున్నవి.

౧౦. పోలేరమ్మకనుపించియున్నమనిషియుండేయింట్లో ఆరోగ్యముగానుండేమనిషి వాసనచేయుచూనుంటే వాడు ఆపోలేరమ్మవ్యాధికలిగినమనిషిదేహమునుంచి వెడలే చెడ్డవాయువును ఉశ్వాసించుటవలన ఆరోగ్యదేహికిన్ని ఆవ్యాధిసంభవించుచున్నది.

౧౧. ఈవిషయములో నాలుగుకార్యములు నిధానించి తెలుసుకోతగ్గవిగానున్నవి.

౧ - ఈవ్యాధియొక్కవిషము దేహతత్వములో వ్యాపించుచున్నది.

౨ - కొద్దికాలములో దేహములో నలమటతోచుచున్నది.

3 - ఆవల ఈవ్యాధి మొదటకలిగినవారికి ఏస్వభావముతోనున్న ఏగుణముల తోనున్న కనుపించినదో ఆస్వభావముతోటిన్ని ఆగుణములతోటిన్ని ఆరోగ్యముగల దేహికిన్ని కనుపించుచున్నది.

౪ - ఇన్నిటికంటే నీవిషపురసియొక్క మిక్కుటపు వృద్ధి హాశ్చర్యముగానున్నది.

౧౨. క్రైస్తుపుట్టినదిమొదలు ౯00 సంవత్సరములపర్యంతము ఈవ్యాధి సీమలో తెలియకనుండెను - ఎందువల్లనంటే - గ్రీస్ - రోమ్ - ఈదేశములలోని పూర్వపువైద్యులు వ్యాధులను నిధానించితెలుసుకొని వాటినిగురించి వాటివాటికార్యములను తెలియచేసియుండిరి అయితే ఈపోలేరమ్మ వ్యాధినిగురించిమాత్రము వారేదాకటిని వ్రాయలేదు.

౧3. క్రైస్తుపుట్టడమునకు ౧000 సంవత్సరములకు పూర్వము వైనాదేశములోనున్న హిందూస్థానములోనున్న గలిగియుంటూ ఉన్నదనుటకు సంశయము ఏమాత్రములేదు - కాబట్టి ఇదివరకు ఈవ్యాధిపుట్టి ౯00 సంవత్సరములకుపైన అయినది.

Digitized by Google

14. It was ascertained from the books of some Arabian Physicians, that in the very year Mahomet was born, this disease began in Arabia; subsequently, wherever the Arabs went to war, the disease spread itself through them, in short, it reached Europe about the time the Moors went to Spain, so that a great many persons were destroyed by the rapid spread of this dreadful disease.

15. Although the inhabitants of many countries escaped this disease for several years, at last it spread, through the medium of others, and reached these places, and became established there.

16. Now my knowledge of this disease is correct, for it is certain that in America, which is called the new world, prior to 357 years, this disease was not there; at last, a negro suffering from this disease was landed at Mexico, in the south of America, from him the disease so spread itself, that the whole of the country was desolated in a short time, so that 3,500,000 of people died only from this disease.

17. Accidentally, in another country, this disease was propagated in the same way, so that 16,000 persons, inhabitants of that place, or more than a fourth of the population died.

18. Since the introduction of small pox, the benefit derived by the prevention will D. V. be described.

19. This is the evidence of the effects, already described. In the capital of Denmark, before the introduction of the prevention, annually about 5,500 persons died of the disease. Government enforced on the inhabitants of the place the introduction of the prevention, and in about 8 years this disease had nearly disappeared.

20. It is here necessary to observe the symptoms, progress, and nature of this dreadful disease.

21. The disease sets in with shivering, followed with heat, dryness, and hardness of the skin, excited pulse, pain in the stomach, nausea, vomiting, headache, occasionally much delirium; sometimes the disease begins with convulsions; the pimples, in particular, in this

Digitized by Google

౧౪. ఈవ్యాధి మహ్మదుపుట్టినసంవత్సరములోనే అరబ్బీదేశములో నారంభించి అవల అరబ్బీదేశస్థులు యుద్ధమునకు ఎక్కడికిపోయినా వాండ్లవెంబడితగిలి తుదకు మూర్సులనే తురకలు స్పెయిన్ దేశమునకుపోయినప్పుడు యూరోపందుకొని అటవీ ఈభయంకరమైనవ్యాధియొక్క దురితవ్యాపారముచేత ననేకప్రజలు మడిసిపోయిరని అరబ్బీదేశపు చికిత్సకులయొక్క గ్రంథములవల్ల నిశ్చయించబడియున్నది.

౧౫. అనేకదేశస్థులు అనేకసంవత్సరములు ఈవ్యాధివలన తప్పించుకొనియుండినా తుదకు నితరులవల్ల నాదేశములనంది ఆదేశములలోనున్న డూర్జితపడియుంటున్నది.

౧౬. ఈవ్యాధినిగురించి నాకుతెలిసియుండేసంగతి శరియయినదనుటకు సంశయములేదు - ఎందువల్లనంటే నబీనప్రపంచమనిచెప్పబడే అమరికాదేశములో ౩౫౭ సంవత్సరములకు పూర్వము ఈవ్యాధి యచ్చటలేకయుండెను - అట్లుండగా నీవ్యాధిచే బాధపడుచుండిన నీగ్రో అనే ఒకకాపురివాడు దక్షణపు అమరికాదేశమునొయొక్క మెక్సికోఅను పట్టణములో దిగినందున వానివద్దనుంచి ఈవ్యాధి అన్యత్ర వ్యాపించి కొద్దికాలములోనిదేవ్యాధివలన ౩౫౦౦౦౦ జనము మడిసిపోయి యాదేశమూద్యంతము పాడుపడిపోయినది.

౧౭. ఇదేరీతిగా మరియొకదేశములో నీవ్యాధి ఆకస్మికముగా సంభవించి ఆదేశపుజనులలో నాలుగుపాళ్లలో నొకపాలుకంటే నెక్కువగానే అనగా నుమారు ౧౬౦౦౦ జనము మడిసిపోయినది.

౧౮. ఈపోలేరమ్మవారు ప్రవేశమయినదిమొదలు దానినిలుపుదలచేయునట్టి ప్రతిక్రియవలనకలిగినక్షేమము దేవుని అనుగ్రహమువలన నీక్రిందవ్రాయబడుతున్నది.

౧౯. ఇదివరకు చెప్పియుండేగుణములకు ఇది సాక్ష్యముగానున్నది - డెన్మార్కనేదేశముయొక్క రాజధానియందు నీవ్యాధికి ప్రతిక్రియచేయ నారంభించుటకు పూర్వము సంవత్సరము ౧౭౫౫ ప్రజ యీవ్యాధివలన హాలుముండెను ఆదేశపు రాజాంగంవారు ఈప్రతిక్రియను బలోద్బంధిగా ప్రవేశింపచెట్టిన నెనిమిది సంవత్సరములకు నీవ్యాధి మానిపోయెను.

౨౦. ఈభయంకరమైనవ్యాధియొక్క యారంభసూచకమును దానివృద్ధిని దానిస్వభావమును నిచటతెలియపరచుట నావశ్యముగానున్నది.

౨౧. ఈవ్యాధి కనుపించేటప్పుడు చలిజ్వరముతోడ ప్రవేశమై చర్మములో ద్రవమెండి కరుకుబడియుంటున్నది - ధాతువులో వేగముగలిగియుంటున్నది కడుపులో పుట్టుకలుగుతున్నది - ఆరోచకమున్న వాకరయున్న తలనెప్పిన్ని కదాచిత్తుగా ప్ర

disea se, generally appear on the 3rd day after fever, the sooner this appear so much the severer is the disease.

22. The pimples first begin to appear on the face, after on the neck, then on the wrist, subsequently on the body, and lastly on the lower extremities; the pimples continue to appear for 5 days; by degrees these ripen into pustules, till the eighth day, when they maturate and break on the same day, and form scabs; in 4 or 5 days more, these scabs begin to drop off; the above description is the general rule of the disease, but sometimes there are exceptions to this.

23. Examples of the mortality of this disease can be given from the books of all nations, but this is not necessary, because in this country and in every house the loss is well known; at the present time, in the surrounding villages, the young and old are dying daily, for instance in the station of Jaulnah itself, in the space of four months 4,000 persons were destroyed.

VACCINATION.

24. This is a term derived from Latin, it was originally vacca, which means a cow. Vaccination implies that it was taken from a cow, because the matter used as a preventive for small pox, was taken from that animal in the beginning.

25. From the disease being taken from an animal and applied to the human being, it prevents the disease of small pox. This has been approved of by physicians and written in their books.

26. I will briefly write how this wonderful discovery took place originally, and how it was made known to the world. Dr. Jenner, whose name through this discovery is rendered famous and memorable,

Digitized by Google

మయున్న కలుగుతున్నది - యెప్పుడైనా ఈడ్పులతోనున్న ఆరంభమగుతున్నది - ఈవ్యాధికనుపించేవారికి జ్వరమువచ్చిన మూర్ఛోదినము ముఖ్యముగా మృత్యములు పొడచూపుచున్నవి - త్వరలో మృత్యములు కనుపించునప్పుడెల్లా వ్యాధి బలిష్ఠమయినదని గుర్తెరుగవలశినది.

౨౭. మొదట నీరుత్యములు ముఖమునందును తర్వాత మెడమీదను అనంతరము మణికట్లమీదనున్న పీదప దేహముమీదనున్న తుదకు కాళ్లమీదనున్న కనుపించుచున్నది - అయిదుదినములుకనుపించుచూవచ్చి యెనిమిదిరోజులవరకు క్రమక్రమముగా పరిపక్వదశకువచ్చి ఆదినమే పండి పొక్కులుగట్టి మరి - ౯ - ౫ - దినముల లో పొక్కులుకాలుచున్నవి ఈపైనజెప్పినది సహజమైనక్రమమని యెంచవలసినది - ఇందుకు కొన్నినమయములలో పైనజెప్పినక్రమమునకు వ్యత్యస్తముగాకూడా తటస్థ మౌతున్నది.

౨౩. ఈవ్యాధివలన జనించుహింసకు దృష్టాంతములను అనేకదేశస్థులయొక్క గ్రంథములనుంచి తెలియపరచవచ్చును - అయితే అది యనావశ్యకముగా కనబడుచున్నది యెందువల్లనంటే ఈదేశములో ప్రతియింటనున్న ప్రస్తుతములో చుట్టుపట్టునుండే ప్రతిగ్రామమునందుండే ప్రతియింటిలోనున్న ప్రతిదినమున్న ఆబాలవృద్ధాదులు చచ్చుచుండేసంగతి అందరికి స్పష్టముగా తెలిసియున్నది - జొల్నాయను సెక్కపట్టణములోమాత్రము నాలుగునెలలలో ౯౦౦౦ జనము ఈవ్యాధివలన మడిసిపోయినది.

వాక్సినేషన్ అనగానమ్మవారుపొడిపించుట.

---

౨౪. ఈవాక్సినేషన్ అను పదము ల్యాటిన్ భాషనుంచి గ్రహింపబడ్డది - ఆదియందు సీపదము వాకాయనియుండినది - అందునకు - పశువు - లేక - ఆవుఅనీ యర్థము వాక్సినేషన్ అనుపదమునకు ఆవువల్లనుంచి గ్రహించబడ్డదని భావము - ఎందువల్లనంటే స్ఫోటకమునకు పరిహారమైనపాలును ఆదిలో ఆజంతువువల్లనుంచి గ్రహింపబడ్డది.

౨౫. ఈవిధముగా జంతువువల్ల గ్రహింపబడినవ్యాధి మనుష్యులకు తాకించినప్పుడు స్ఫోటకమును మాన్పుతున్నది - ఇట్టిక్రియను చికిత్సకులు పరియనిమెచ్చుకొని ఆందునగురించి శాస్త్రగ్రంథములలో వ్రాసియున్నారు.

౨౬. ఆదియందు ఈహాశ్చర్యకరమైనక్రియను యెట్లాకనిపెట్టి లోకమునకు ప్రకటనపరచినాతో దాన్ని సంగ్రహముగా తెలియజేయుచున్నాను - డాక్టర్ జన్నరనే ఒకచికిత్సకునివల్ల సీక్రియ యాదిలో కనిపెట్టబడినందువలన నతనియొక్కనామ

so that he will never be forgotten, moreover he will ever be remembered on account of the great obligation he conferred on mankind.

27. In Europe there was a place where a great many cowherds resided, they believed that whoever took cow pox from the cow, never took the small pox: with this the above doctor became acquainted.

28. The meaning of cow pox is the pustules of a cow, that is a disease which appears on the udder of a cow, and from these pustules the hands of the milkers were affected.

29. Dr. Jenner took small pox matter on the point of a lancet and applied it on the skin of those persons who had taken the disease from the cow, but no pustules were formed; thus he ascertained that this idea was correct, and the said Doctor was certain that if the cow pox was applied from one human being to another, it would remove the trouble occasioned by this dreadful disease, and by means of this new discovery he intended the said disease should be removed from the world.

30. Sixty-one years ago from this time, viz., on the 14th May 1796, to test this, he took the matter on the point of a lancet from the hand of a woman who had cow pox pustules and applied it on the arms of a girl 8 years of age, and he found, according to rule, that disease formed. After 2 months, to test whether small pox would affect her or not, he took small pox matter carefully, and having the skin on the same girl's arm well scarified, he applied it, but she did not take small pox.

31. Many people refused to believe this new discovery. It is useless to give an explanation of that; it is sufficient to know, that within six years all these believed in the new discovery, and it was published to the world. So that if the matter carefully taken from the cow be tried, it can be ascertained.

32. I will now briefly give the nature and progress of this disease.

Digitized by Google

ము ఎన్నెన్నటికి మరువకయుండునంత విఖ్యాతినిన్ని యశస్సునున్ను చెందియున్నది- మరిన్ని ఆయనవలన మనుష్యసముదాయమునకు కలిగినమేలునుగురించి అతణ్ణి శ్లాఘించనలుతున్నది.

౨౭. యూరోపుదేశములో పశువులుకాచేవారు అనేకులు వాళ్ళముచేయుచునుండెడు నొక్కస్థలమునుంటూవుండెను పశువులకులిగేఅమ్మవారిని తాకించుకొన్నవారికి స్ఫోటకమురాదని వాండ్లునమ్మియుంటూ ఉండిరి ఈయర్థమును పైనజెప్పినడాక్టరు గారికిరిగియుండెను.

౨౮. పశువులఅమ్మవారుఅనుటకు అర్థము ఆవులకులిగేబొబ్బలు అనగా పశువులయొక్క పొదుగునుబాధకనుపించేవ్యాధి ఈబొబ్బలవల్ల పాలుపిండేవారిచేతులను ఆవ్యాధియంటుతున్నది.

౨౯. డాక్టర్ జన్నర్ అనే అతను స్ఫోటకముయొక్కపాలును అమ్మవారు పొడిచేకత్తి మొనసంటించుకొని ఆవులవ్యాధిగలిగియుండినమనుష్యులయొక్కచర్మమునకు తాకించెను అయితే వాండ్లకు మృత్యువులులేవనందున పశువులుకాచేవారికి కలిగియుండిన యభిప్రాయము సరియయినదినిన్ని - ఈపశువులయొక్క స్ఫోటకమును - ఒకమనిషినుంచి మరియొకమనిషికి తాకించినట్టులయితే ఈభయంకరమైనవ్యాధివలన సంభవించేశ్రమ నివారణమౌనని మనస్సుననిశ్చయించుకొని యిట్లు నూతనముగాకనిపెట్టిన యుపాయమువలననీవ్యాధిని లోకమునుంచి నివృత్తిచేయవలయునని కోరియుండెను.

౩౦. ౬౧ సంవత్సరమునకుపూర్వంఅనగా ౧౭౯౬ సం॥ మే నెల ౧౪ తేది మొదలు ఈవిషయమును పరీక్షించగలందులకై గోమశూచకముగలిగియుండిన యొక స్త్రీయొక్కచేతిమృత్యములయందలిపాలును అమ్మవారుపొడిచేకత్తిమొనను తాకించుకొని ౮ సంవత్సరములుగల సొకచిన్నదానియొక్కరెట్టలకు నంటించెను - రూలుప్రకారమావ్యాధి యాచిన్నదానికికలిగినదాన్ని అతను కనుక్కొనెను రెండుమాసములకుతదనంతరము స్ఫోటకము ఆచిన్నదానికి అంటునో అంటదోయని పరీక్షించగలందులకు స్ఫోటకముయొక్కపాలును జాగ్రతగాతీసుకొని యాచిన్నదానిరెట్టలమీది చర్మమును చక్కగాగీరి ఆపాటును ఆచిన్నదానికివేసెను అయితే స్ఫోటకము దానికిఅంటకపోయెను.

౩౧. ఈప్రకారము కొత్తగాకనిపెట్టినవిషయమును అనేకజనులు నమ్మకపోయిరి అంతనగురించినవిశదమును తెలియచేయడము అనావశ్యకముగానున్నది - అట్టివారున్ను ౬ సంవత్సరములలో పైనజెప్పినసంగతిని నమ్మినారని తెలుసుకొనుటయొచాలినదిగానున్నది పశువమ్మవారియొక్కపాలును జాగ్రతగానెత్తి పరీక్షచేసినపక్షమందు అందులవాస్తవము చక్కగాతెలుసుకొనవచ్చునుఅని లోకమంతా ప్రసిద్ధపరచబడ్డది.

౩౨. ఈవ్యాధియొక్కస్వభావమునున్ను అందుల క్రమక్రమవృద్ధినిన్ని సంగ్రహముగానేనిక్కడతెలియపరచుచున్నాను.

Digitized by Google

33. If the matter of cow pox be applied on the arm, the wound looks red and inflamed on the 2nd or 3rd day. On the 4th or 5th day a vesicle becomes visible on the skin, of the colour of a pearl, filled with lymph, this gradually increases till the 8th day, when the pustule is from ¼ to ½ an inch, wide like the pustule of small pox, with raised edges and a central depression; in it are from 10 to 14 small cells, if any one of these be carefully punctured, the fluid from that cell only escapes, the others continue filled; up to the 7th, 8th or even 9th day the burning around this vesicle is similar to that of the said pustule. After that it spreads circularly, and the redness increases up to the 9th or 10th day, from the 11th day it begins to decrease, fades, and gets the colour of the skies, after 2 or 3 days a kind of hardness is produced, and the pustule constitutes a black circular scab; this, by degrees, gets hard and dries, and at last about the 20th day it falls off.

34. The mark on the skin is little less than half an inch wide, circular and depressed in the centre, and streaked with the marks of small indentations, these are seen in room of the cells in the pustule. On the 8th day a little fever comes on and soon subsides, this fever is like the secondary fever of small pox to all appearance, and according to our judgment, this is the test of the protection against small pox.

35. Query—Will Vaccination fully prevent small pox?

36. Answer—According to rule it will, but it is certain that there are exceptions to this rule. Although it is certain that the Vaccine pustule prevents small pox in many persons, this has happened and will happen; but to some, full protection from Vaccination will not occur, but it is positive, that should any one take small pox after Vaccination it will not be severe, and above all, it will never cause loss of life.

37. If any person dispute the operation of Vaccination affording protection, it is necessary that the readers of this treatise should explain

Digitized by Google

33. పశువమ్మవారియొక్క పాలును రెట్టలమీదవేశినట్టయితే ఆగాయము ఆ రోదినం 3 రోదినం ఎర్రగానున్నను మంటగలిగినదిగానున్నను కనుబడుతున్నది నాలు గోదినం అయితేరోదినం ఆచర్మముమీద నేతులుగూర్చుకొన్నమృత్యువర్ణముగల నొక చిన్నబొబ్బ పొడజూపుచున్నది అది రా ది దినములవరకు క్రమక్రమముగా వృద్ధియయి స్ఫోటకముయొక్క బొబ్బవలె కాలంగులము మొదలు ఆరంగులమువరకు వెడల్పరిచుకొని ఉబ్బుకొన్న అంచులుగలిగియుంటున్నది - మధ్యభాగమందు సొట్టబడియుంటున్నది ఆబొబ్బలో ౧౦ ది మొదలు ౧౪ వరకు బెజ్జములుగలిగియుంటున్నది అందులో నొకటిని జాగ్రతగాపగలకొట్టినట్టయితే ఆబెజ్జమునందుండేద్రవపదార్థమాత్రము వెలిబడిపోతున్నది తక్కినది యథాప్రకారం - ౭ - ౮ - లేక ౯ రో దినంవరకు నిండియుంటున్నది ఈమృత్యమునకుచుట్టుగలిగేమంట బొబ్బకుచుట్టుగలిగేమంటవలెనే యుంటున్నది - తదనంతరం ఆమంట వర్తులముగాపెరుగుతున్నది దానియొక్క రక్తిమము ౯ లేక ౧౦ దినములవరకు వృద్ధియపుచూయుంటున్నది ౧౧ దినము మొదలు మంటతగ్గనారంభించి వాడుతున్నది అప్పట్లో నది మేఘువర్ణముగానుంటున్నది - ౩ - 3 దినములకుఆనంతరం ఒకవిధమైనకర్కశముగలిగి యాబొబ్బ గుండ్రముగా నల్లముద్దపేక్కుకట్టుతున్నది ఆపేక్కు క్రమక్రమముగా గట్టిపడియెండి తుదకు ౨౦ రోదినముకునమీదముగా రాలిపోతున్నది.

3౪. చర్మముమీదగలిగినమచ్చ కొంచము ఇంచుమించుగా నర్ధాంగులముయొక్కవెడల్పుగలిగి వృత్తముగానున్నను మధ్యేఅణిగిపోయిన్ని చిన్నచిన్నబొబ్బలయొక్కగురుతులవంటి గీతలున్ను కలిగియుంటున్నది యీగీతలు బొబ్బలోబెజ్జములుండినస్థలములోనుంటున్నవి రా రోదినము స్వల్పముగా జ్వరముతగిలి శీఘ్రముగా తీసిపోతున్నది ఈజ్వరముచూడడమునకు స్ఫోటకమునకుతగిలేజ్వరమువలె ఉంటున్నది ఈజ్వరము స్ఫోటకముకానుండడమునకు నిదర్శనమైనదని చికిత్సకులయొక్కబుద్ధికి తోచబడుతున్నది.

3౫ - ప్రశ్న. అమ్మవారుపొడుచుటవల్ల స్ఫోటకము పూర్ణముగా నివారణమగున్నదా?

3౬ - ఉత్తరము. ఏర్పడియుండేనిబంధనప్రకారం నివారణమవుచున్నది - అయితే ఆనిబంధనకు వ్యతిరేకములున్ను కలిగియున్నవి - అమ్మవారుపొడిచినమృత్యమువల్లనేకులకు స్ఫోటకముకాకపోయినదన్నఅర్థము వాస్తవమైనదనిన్ని ఇదివరకు నంభవించిన్ని ఇకనున్ను నంభవించపొయ్యేదిన్ని గానుండినా కొందరివిషయంలోమట్టుకు ఈయమ్మవారుపొడుచుట స్ఫోటకముకాకయుండుటకు నంపూర్ణరక్షణముకానేరదు - అయినను అమ్మవారుపొడిచినయనంతరం ఏవరికైనా స్ఫోటకముకలిగినట్టాయనా అది అంత్రప్రబలముగానుండదనిన్ని మరిన్ని అదే ప్రాణహింసచేయదనిన్ని నిశ్చయముగాగ్రహింపవచ్చును.

3౭. అమ్మవారుపొడుచుటవల్ల స్ఫోటకముకాకమానునాయని యెవరయినా తర్కించినపక్షమునందు నొకలేక స్ఫోటకముకలిగినవారికి రెండవమారున్ను స్ఫోటక

Digitized by Google

that some who take small pox of itself, get it a second time, to these, if Vaccination is performed, it will not prevent the recurrence of small pox.

38. That the disease small pox is a destroyer of life, has already been explained; when Vaccination is carefully performed, it is necessary to observe the extent of its protection; evidence of this can be obtained from the records of English troops wherever stationed; the evidence so obtained is correct, because it is taken from the records of Government.

39. Look now at the results among the King of England's Cavalry and Infantry; in the course of 20 years, out of 44,611 persons, after Vaccination, only 3 died of small pox.

40. In other English possessions after the said protection was effected, in 60,000 persons one only died in 20 years.

41. In the Island of Ceylon in the said time, small pox spread greatly on three occasions; of 9,105 inhabitants who were not vaccinated, there died 3,208 from the said disease. In the same Island and at the same time, during the prevalence of small pox, of the English army there present, only 4 persons died: from these evidences we can give many proofs, but it is hoped that these examples are sufficient for all rational people, because the benefit of Vaccination to mankind is very great, and this is a news in which the high as well as the low benefit.

42. Above all, it is necessary that Government should confer this benefit on the inhabitants; it can be done with great nicety. It is necessary that the readers of this treatise should consider the examples here written, and first vaccinate the males and females, and then their household servants, from the practice of which small pox will be prevented.

43. Let it be known to all that to remove this dreadful disease, Government have conferred on its subjects a great favour by appointing Vaccinators in every Village; whoever wish to be vaccinated should go to the Hospitals, where for this purpose people are appointed, and it is certain that the remedy for this dreadful disease will be applied; from this no inconvenience will be experienced; after listening to these beneficial words, not practising it would be as if you had cut your own foot with an axe.

Digitized by Google

ము కలుగుతున్నదిగదా అట్టివారికి అమ్మవారుపొడిచినా స్ఫోటకమురానివ్వకచేయనే రదని యీగ్రంథముజదివెడువారు తెలియచేయవలసినది.

౩౮. ఈస్ఫోటకమునువ్యాధి ప్రాణహింసకరమైనదని యింతకుపూర్వమే విది తపరచియున్నది - అమ్మవారు జాగ్రత్తగాపొడిచినంతట అందువలన నెంతసంరక్షణకలు గుతున్నదో దాన్ని తెలుసుకొనవలసినది జరూరుగానున్నది - ఇందుకు నిదర్శనములు ఇంగ్లీషువారియొక్కదండుతోచేరిన రికాడులవల్ల తెలుసుకొనవచ్చును - ఆప్రకా రముతెలుసుకొనేప్రమాణములు నిండాసరియయినవిగానున్నవి - ఎందువల్లనంటె - గౌరవమెంటువారిరికార్డులవల్ల తెలుసుకొనేఅర్థముగనుక ఇంగ్లీషువారియొక్కదండు లోప్రవేశించేమునిషికి తత్పూర్వం అమ్మవారుపొడిపించకయుండినపక్షమందు ఉద్యోగ ములోప్రవేశించేటందుకుపూర్వమే వానికి అమ్మవారుపొడుస్తున్నారు అందువల్లనింగ్లీ షుసోజర్లుఅండరు స్ఫోటకవ్యాధినివారణవలనకలిగే ఆదాయమును చెందుతున్నారు.

౩౯. ఇంగ్లండ్‌దేశపురాణివారికేవాల్‌రిఅను గ్రంథమందలములోనున్న ఇక్ ఫెక్ట్రీఅను శాల్బలములోనున్న గడిచిన ౨౦ సంవత్సరములలోగలిగిన డేటమును గురించి విచారించిచూడుము-అమ్మవారుపొడిచిన ౪౬౯౧౧ ప్రజలలో ముగ్గురుమట్టు కే స్ఫోటకంవలన చనిపోయినారు.

౪౦. ఇంగిలీషువారి యితరదేశములలో అమ్మవారుపొడిపించిన ౬౦౦౦ జన ములలో ౨౦ సంవత్సరములలో నొకడుమట్టుకే స్ఫోటకమువలన మృతిచెందినాడు.

౪౧. నీలోక్ అనులంకలో పైనచెప్పిన కాలములోపల మూడుపర్యాయములు స్ఫోటకముతటస్థమైనది అమ్మవారుపొడవని ౯౧౧౫గురుకాపులలో 3 ౩౦౮ మంది పై నజెప్పినవ్యాధివలనమరణమునుచెందిరి ఆదేలంకలోస్ఫోటకముప్రబలముగానుండినకాల ములలోనుంటూఉండిన ఇంగిలీషువారిదండులో ౪ గురుమాత్రమేచనిపోయిరి-ఇటువంటి దృష్టాంతమువలన మేముఅనేకప్రమాణములనుతెలుపగలముఅయితేఇప్పుడుదవరించబడి యుండే దృష్టాంతములేవివేకులైనవారికిచాలినవిగానుంటున్నవి-మనుష్యసమూహాయము నకు అమ్మవారుపొడుచుటవలనగలుగుక్షేమము మిక్కిలివిశేషముగానున్నది ఈవృత్తాంత ము గొప్పవారికేమి సామాన్యులకేమి తెలియుట మిక్కిలి క్షేమకరముగానున్నది.

౪౨. మరిన్ని గౌరవ్మెంటువారు ఇట్టిక్షేమమునుప్రజలకుకలుగచేయవలసినదిమి క్కిలిజరూరుగానున్నదిఅదిబహునాజూకుగానున్నచేయవచ్చును ఈగ్రంథమునుజదివెడు వారు ఇందులోప్రాసియుండెడిదృష్టాంతములనుయోచించి తమతమకుటుంబములయందు ఉండేపురుషులకున్ను స్త్రీలకున్ను ముందుగా అమ్మవారుపొడిపించి ఆవల తమయింటిసే వకులకుపొడిపించినను స్ఫోటకము తమతమకుటుంబములలో లేకుండునటులచేయగలరు.

౪౩. ఈభయంకరమైనవ్యాధిని నివర్తిచేయగలందులకై గౌరవ్మెంటువారు తమకాపులపట్ల దయాపూర్వకముగా ప్రతిగ్రామములలోనున్న వాక్సునేటర్సుఅను అమ్మవారుపొడిచేవారిని ఏర్పరచియున్నారని సమస్తమయినవారున్ను గుర్తెరుగవలసిన ది - అమ్మవారుపొడిపించుకొనవలెనన్న ఆపేక్షగలవారు ఈనిమిత్తమై మనుష్యులను ఏర్పాటుచేసియుండే ఆస్పత్రులకుపోవలసినది అచ్చట నీవ్యాధికి ప్రతిక్రియను నిశ్చయ ముగాచేయుదురు - అందువలన నేమొకకష్టముగాని సంకటముగాని సంభవించనేరదు - ఈమేలయినవార్తలువినినతర్వాత మీరాకార్యమునుచేసుకొనకపోతే మీచేతిగొడ్డండ్లతో మీకాళ్లను మీరేనరుక్కున్నవారవుచున్నారు.

Digitized by Google

44. The practice of small pox inoculation has been put a stop to after the discovery of Vaccination; but if any one ask what small pox inoculation is, tell them that if the matter taken from the body of a small pox patient be applied to the arms of another, the same kind of small pox pustules will come out; the evil is that it comes out on the whole body by inoculation, and through the air affects people in health, produces small pox, and thus communicated from one to another it spreads all over the country: therefore Government are anxious that it should be put a stop to. By practicing Vaccination, all this evil will be avoided, and small pox be eradicated from the country.

Digitized by Google

౪౪. వాక్సినేషన్ అను అమ్మవారుపొడిచేమార్గమును కనిపెట్టినతర్వాత స్ఫోటకపు అమ్మవారిపాలుఎత్తి అమ్మవారుపొడిపించేమార్గమును నిలిపివేసినారు-స్ఫోటకపు అమ్మవారుపొడిపించేమార్గముఎట్టిదని యెవరయినా ప్రశ్నచేసినపక్షమందు స్ఫోటకముగలసెకమునిషియొక్క-శరీరమునుంచి రసములుయెత్తి మరియొకనియొక్క-రెట్టలకువేసినట్టాయనా వానికి అదేమాదిరిగా స్ఫోటకపుబొబ్బలులేచుచున్నవి అయితే ఇందులో సెకదోషమున్నది-అదియనగా ఆపాలుతోనమ్మవారుపొడిపించినమనిషికి రెట్టలమీదబొబ్బలులేచి దానితోటినిలువక దేహమాద్యంతము బొబ్బలులేస్తున్నవి మరిన్ని ఆచెడ్డగాలి సోకుటవలన మంచిఆరోగ్యస్థితిలోనుంటూవుండేమనుష్యులకు ఆప్రకారము సంభవించి ఒకరినుంచియొకరికిశాకి దేశమాద్యంతమున్ను వ్యాపించుచున్నది - గనుక యీమార్గమును బొత్తిగానిలిపివేయవలెనని గౌరవంతులవారు అపేక్షగలవారయియున్నారు-వాక్సినేషన్ అనుఅమ్మవారుపొడిచేమార్గమువల్ల నీదోషము నివారణముగాగలదు స్ఫోటకమనువ్యాధిన్ని దేశములోపుట్టు చెడమానిపోవును.

Digitized by Google

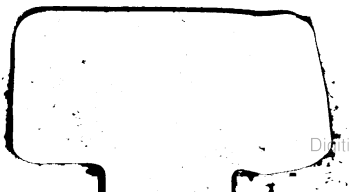
Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google